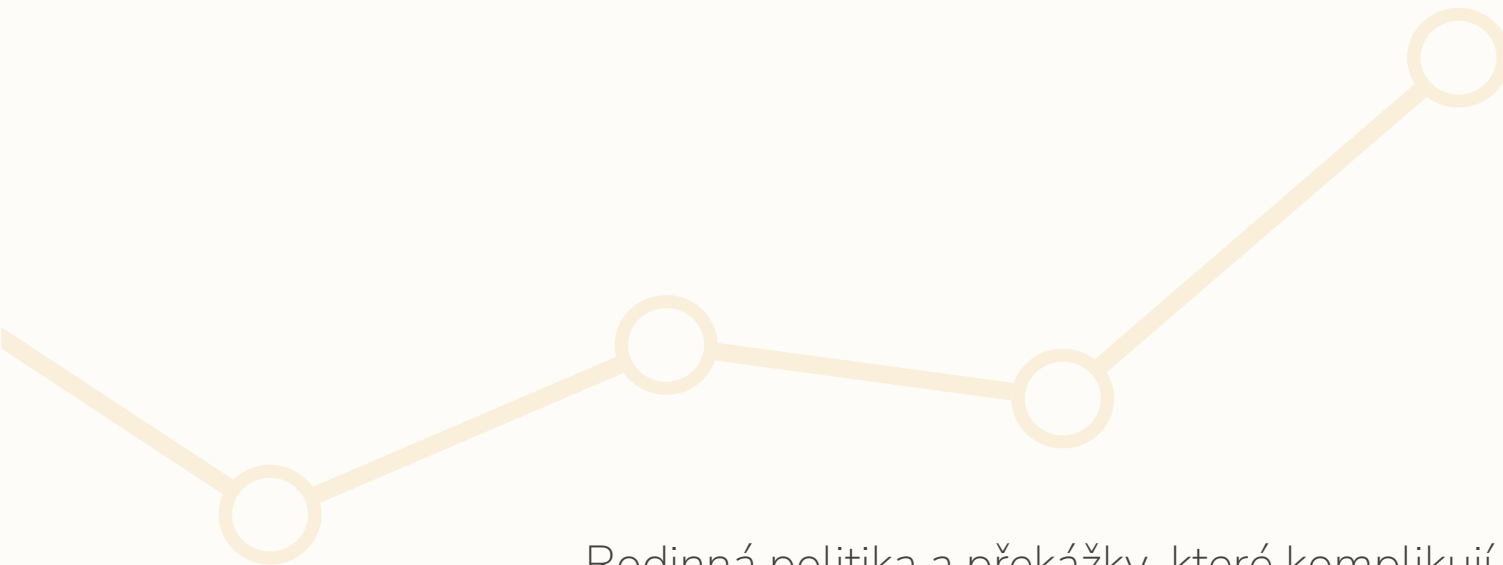

Proč je podle nové Zprávy o rodině potřeba primární prevence?

Jana Paloncyová

Rodinná politika a překážky, které komplikují rodinám život
23. dubna 2024

Obsah publikace

1. ČESKÁ RODINA V LETECH 2020 AŽ 2023

- Pojetí rodiny v životních hodnotách a postojích
- Pandemie onemocnění covid-19 a jeho dopady na rodinu
- Rodina v kontextu demografického vývoje v posledních letech
- Počet a struktura domácností a rodin dle výsledků SLDB 2021
- Sledování práce a rodiny

2. SOUČASNÁ SOCIOEKONOMICKÁ SITUACE RODIN S DĚTMI

- Příjmy a výdaje
- Bydlení
- Strategie rodin v době krize

3. RODINNÁ POLITIKA

- Hodnocení státní podpory rodinami s dětmi
- Návrhy a doporučení

4. EKONOMICKÁ SITUACE SENIORŮ

Rodiny s nezaopatřenými dětmi podle SLDB 2021

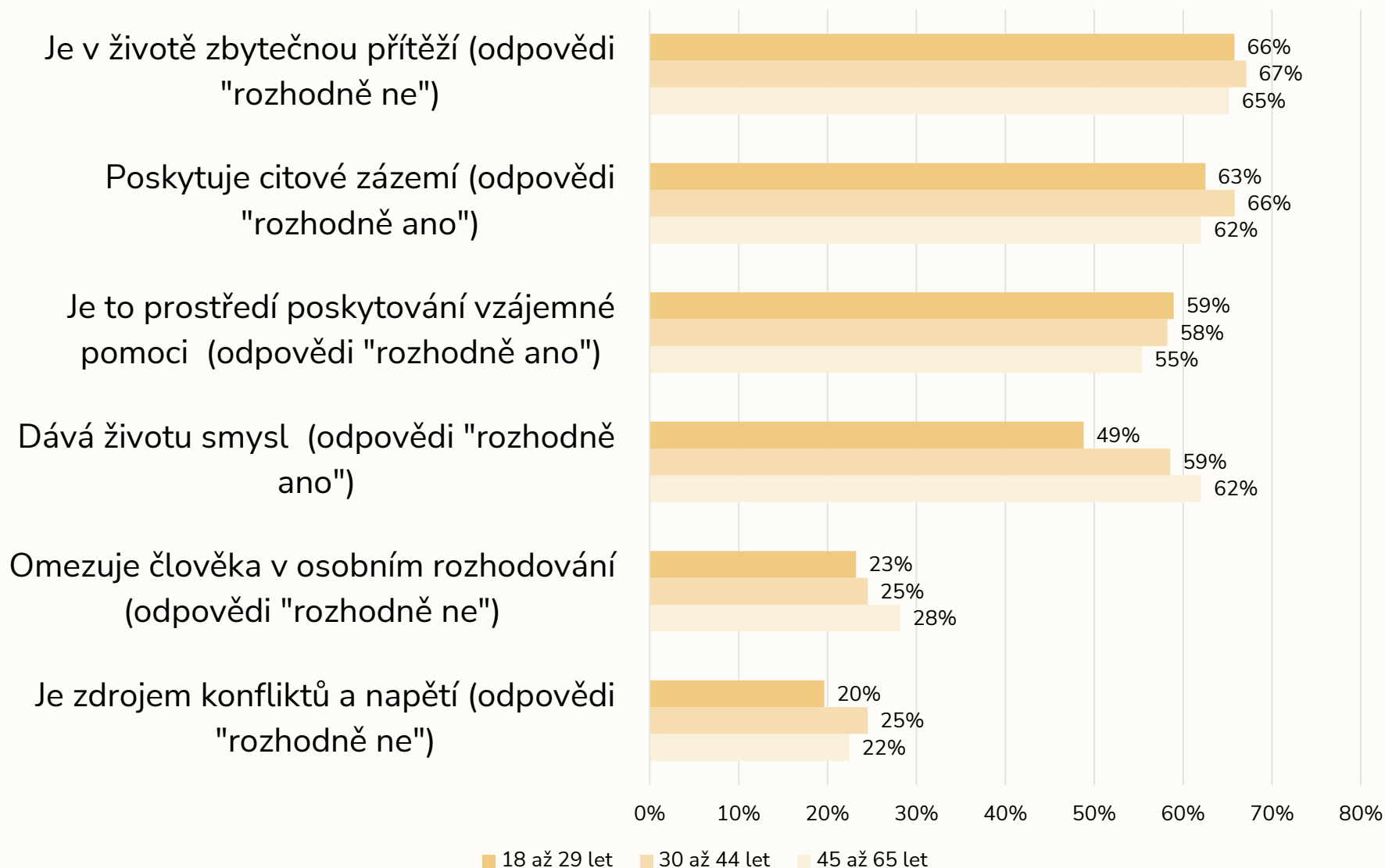
2021	Absolutní počty			Relativní počty ze všech hospodařících domácností		Relativní počty rodin dle počtu dětí	
	úplná	neúplná	celkem	úplná	neúplná	úplná	neúplná
Celkem	2 265 340	508 590	2 773 930	47,1	10,6	100,0	100,0
Bez závislých dětí	1 297 544	206 152	1 503 696	27,0	4,3	57,3	40,5
Se závislými dětmi	967 796	302 438	1 270 234	20,1	6,3	42,7	59,5
– z toho s jedním dítětem	419 934	191 519	611 453	8,7	4,0	18,5	37,7
– z toho se dvěma dětmi	450 911	91 708	542 619	9,4	1,9	19,9	18,0
– z toho se třemi dětmi	81 558	15 180	96 738	1,7	0,3	3,6	3,0
– z toho se čtyřmi a více dětmi	15 393	4 031	19 424	0,3	0,1	0,7	0,8

Soužití / počet dětí	Žádné	Jedno	Dvě	Tři	Čtyři a více	Celkem
Manželský pár	1 056 205	273 463	345 188	62 539	10 673	1 748 068
Faktické manželství	234 478	145 898	105 487	18 959	4 713	509 535
Manželský pár	60%	16%	20%	4%	1%	100%
Faktické manželství	46%	29%	21%	4%	1%	100%

- 2 070 tisíc nezaopatřených dětí, z nichž 1 633 tisíc (79 %) bydlelo s oběma rodiči (nemuseli být oba biologičtí) a 438 tisíc závislých dětí (21 %) žilo pouze s jedním rodičem
- V čele neúplné rodiny stojí většinou žena (87 %)

Vnímání instituce rodiny (v %)

Stabilita rodiny a porozchodová péče o děti ve veřejném mínění 2020

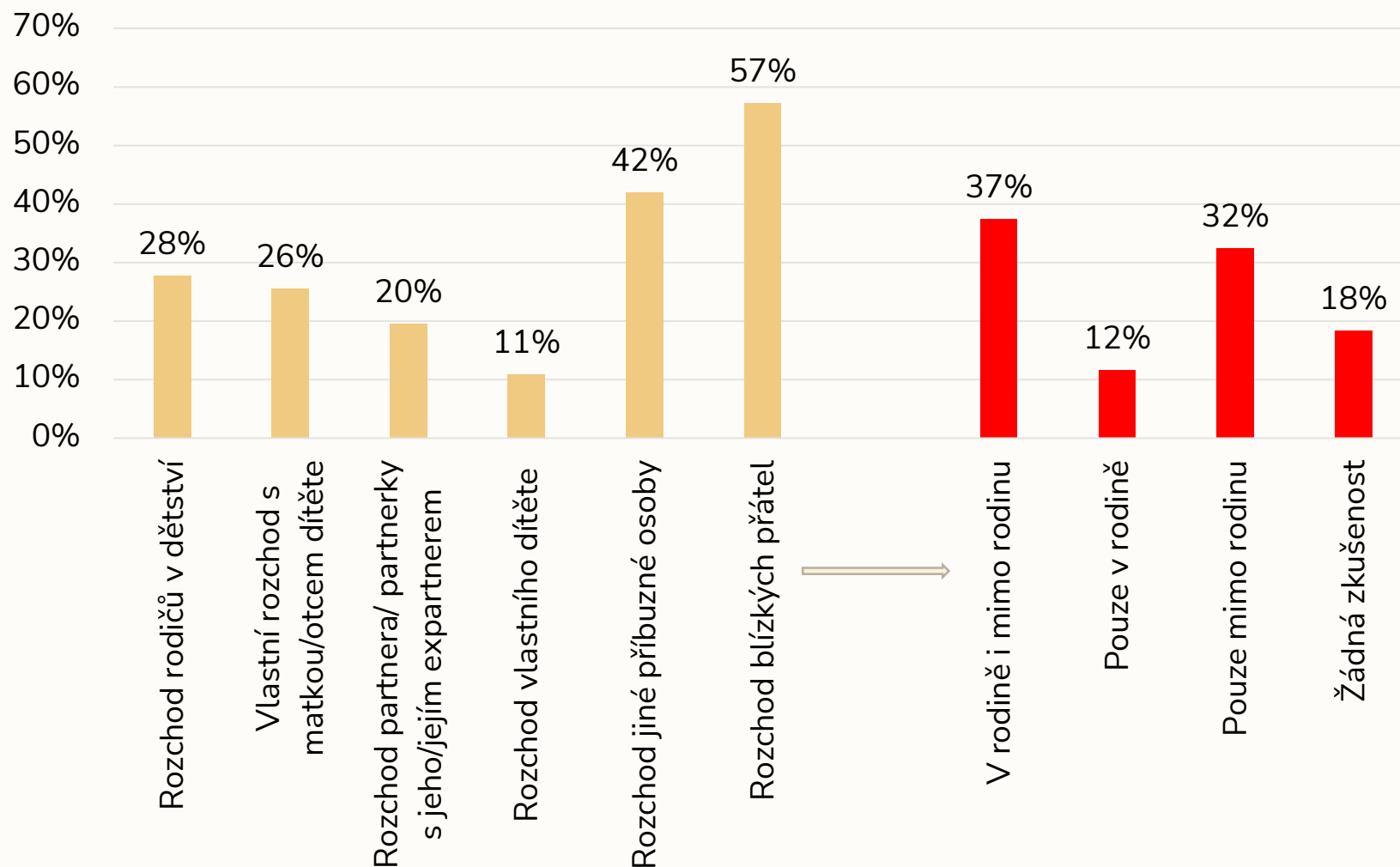
Partnerství

Stabilita rodiny a porozchodová péče o děti ve veřejném mínění 2020

- Partnerský vztah hodnocen jako dobrý 62 % a spíše dobrý 24 % dotázaných osob
- Téměř tři čtvrtiny rodičů s nezaopatřenými dětmi označily své současné partnerství za velmi šťastné či převážně spokojené
- Pozitivní role manželství, vzdělání, počet dětí, věk nejmladšího dítěte
- Náročnější období pro partnerský vztah - předškolní věk dětí a raný školní věk
- Rozdělení domácích prací - ženy deklarována častěji vyšší nespokojenost
- Vážné riziko rozchodu či rozvodu - v každé čtvrté rodině s jedním či dvěma dětmi (2021), v každé páté s více (biologickými) dětmi či rekonstituované (2018)
- Úhrnná rozvodovost – 37 % (2022), průměrná délka 14 let, nejčastěji po 5-9 letech od sňatku (ČSÚ)

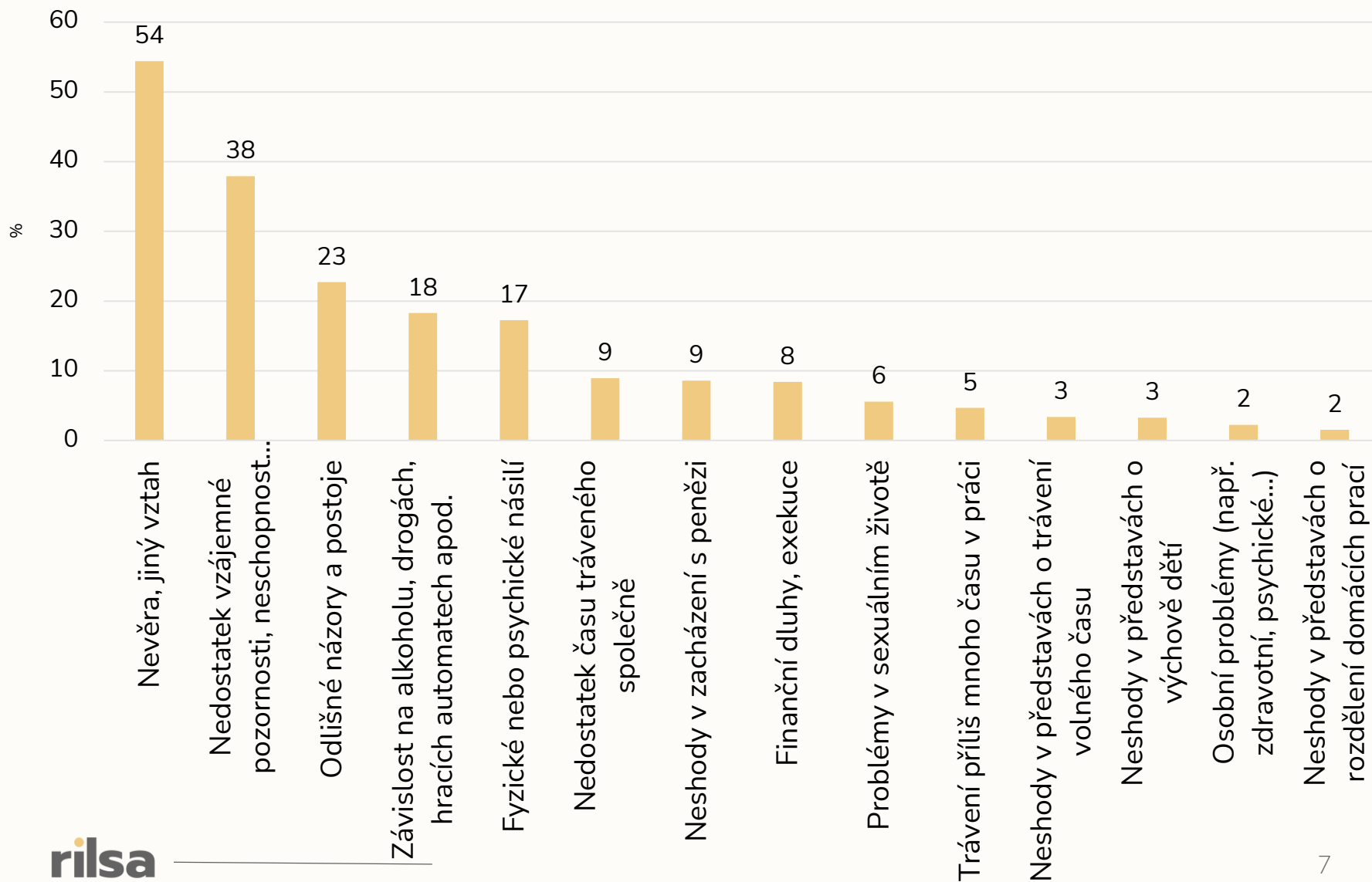
Zkušenost české veřejnosti s rozvodem/rozchodem rodičů s nezletilými dětmi (v %)

Stabilita rodiny a porozchodová péče o děti ve veřejném mínění 2020

Hlavní důvody rozpadu rodin podle české veřejnosti (v %)

Stabilita rodiny a porozchodová péče o děti ve veřejném mínění 2020

Důležitost vyhledání odborné pomoci (v %)

Stabilita rodiny a porozchodová péče o děti ve veřejném mínění 2020

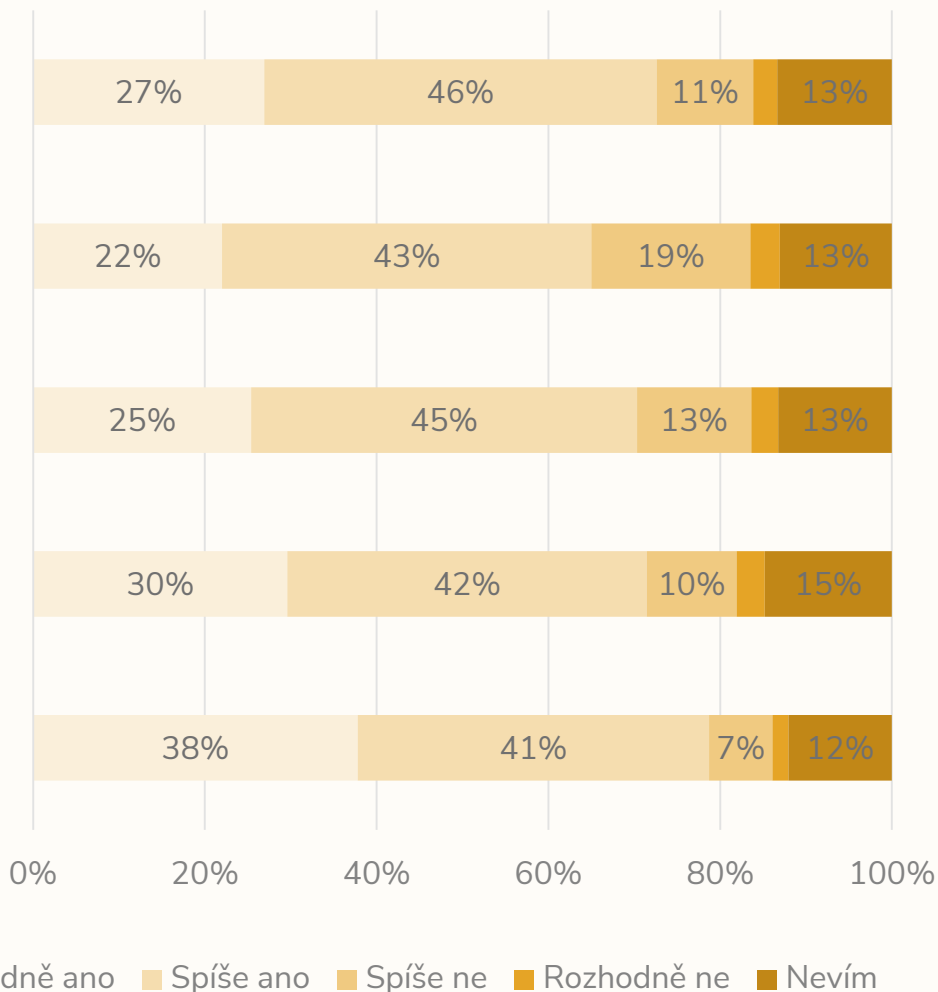
Rodiče, kteří mají partnerské problémy, by měli vyhledat odbornou psychologickou pomoc co nejdříve, aby nedošlo k nevratnému narušení jejich vztahu.

Rodiče, kteří už vážně uvažují o rozchodu, by měli vyhledat odbornou psychologickou pomoc, aby se vztah ještě pokusili zachránit.

Rodiče, kteří směřují k rozchodu, by měli vyhledat odbornou psychologickou pomoc, aby se dokázali rozejít dobře a jejich rozchod měl co nejmenší dopady na děti.

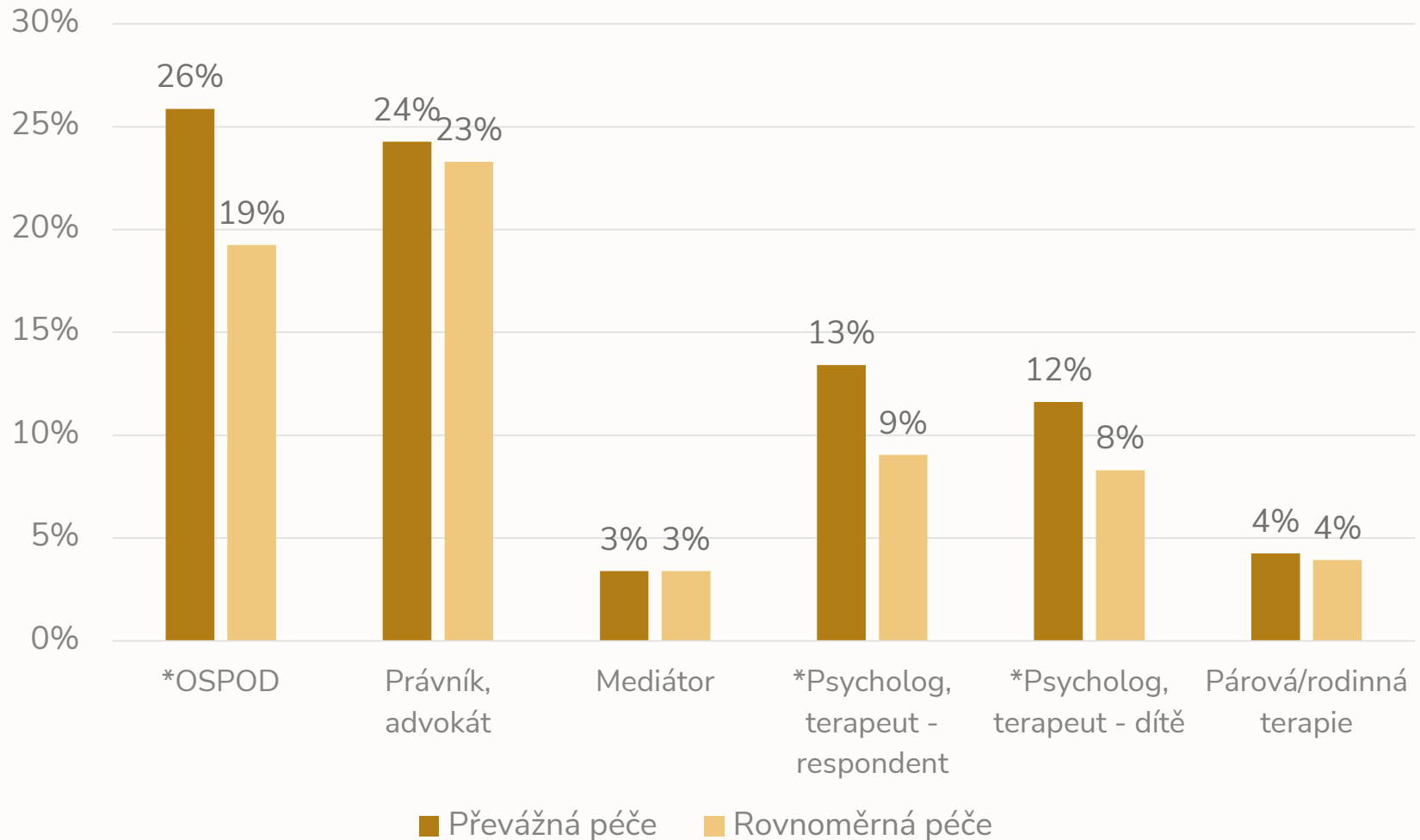
Rodiče, kteří se rozešli/rozvedli, a jejich komunikace o záležitostech dětí nefunguje, by s ohledem na své děti měli vyhledat odbornou psychologickou pomoc.

Rodiče, kteří jsou po rozchodu/rozvodu citově zranění, by měli vyhledat odbornou psychologickou pomoc, aby své problémy nepřenášeli na děti.

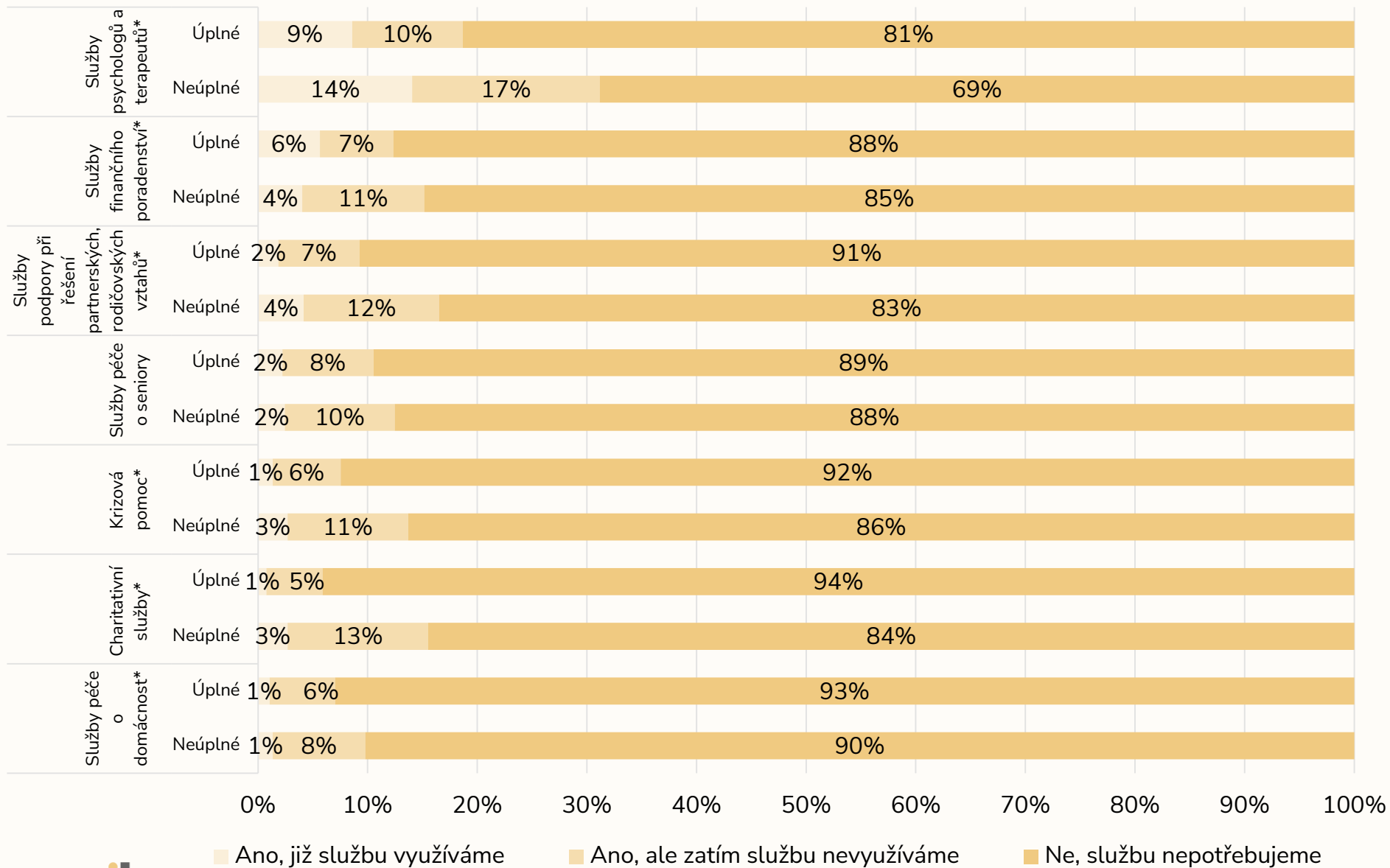
Využití služeb či odborníků v souvislosti s rozpadem rodiny dle typu současné péče o dítě (v %)

Dítě v rodičovském konfliktu 2021

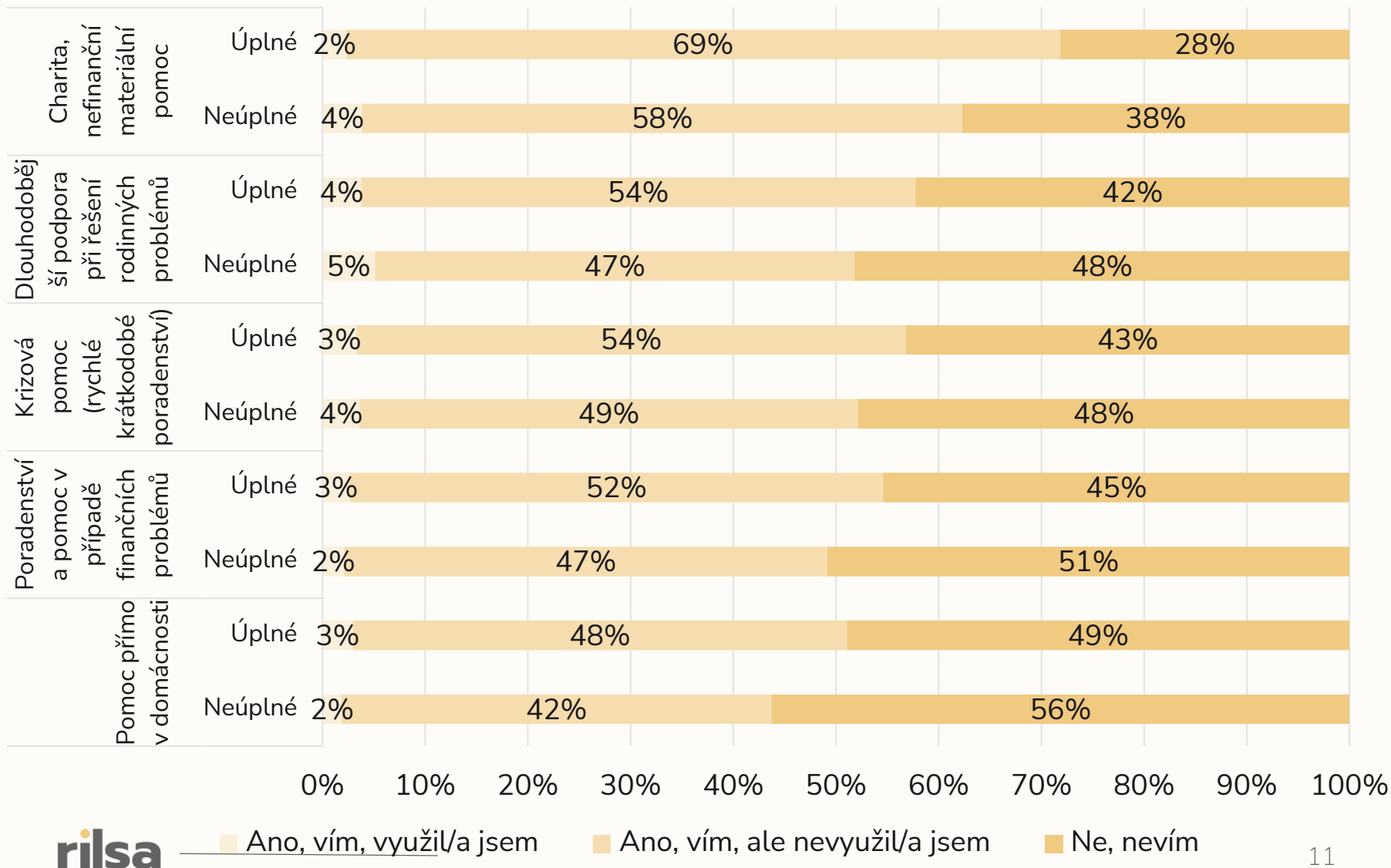
Využívání služeb (v %)

Životní podmínky rodin s dětmi 2022

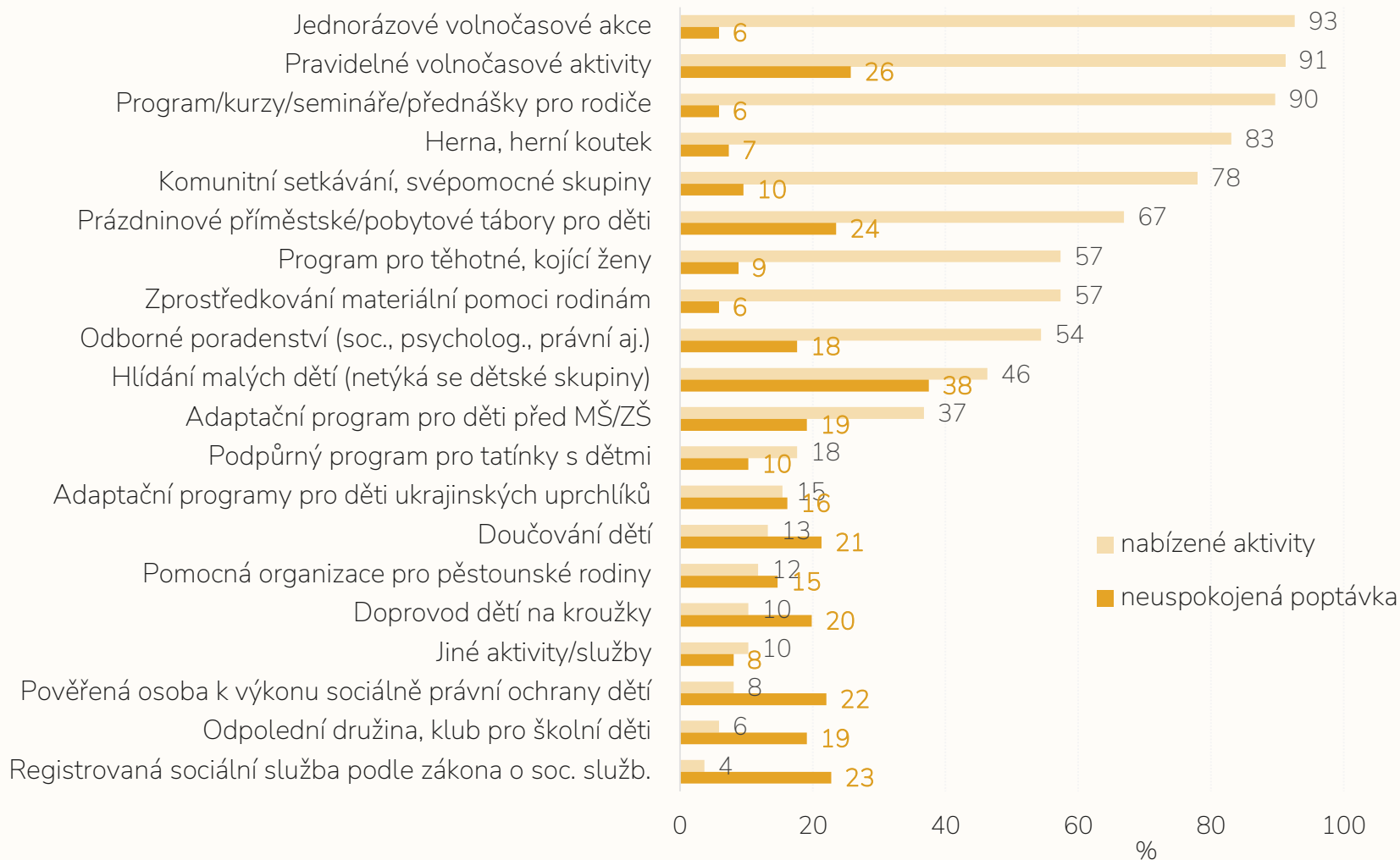
Povědomí a využití podpory odborníků nebo neziskových organizací (v %)

Úplné a neúplné rodiny v době covidu-19 – 2021

Rodinná a mateřská centra

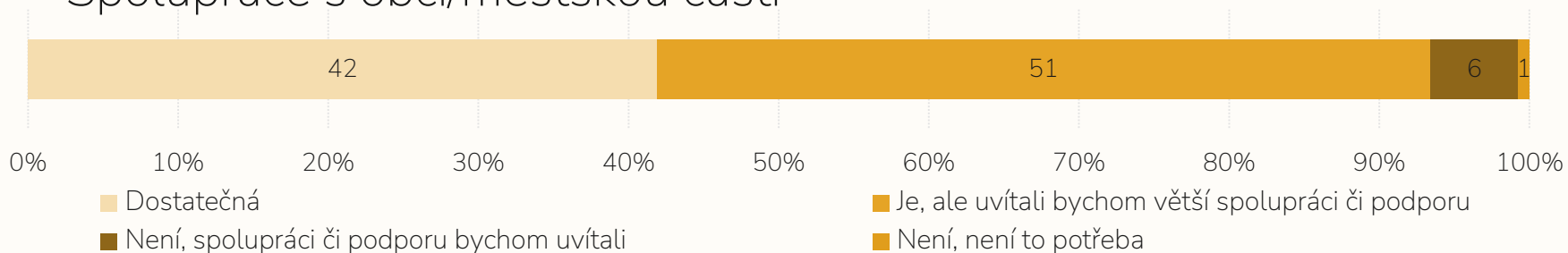
Rodinná a mateřská centra 2023

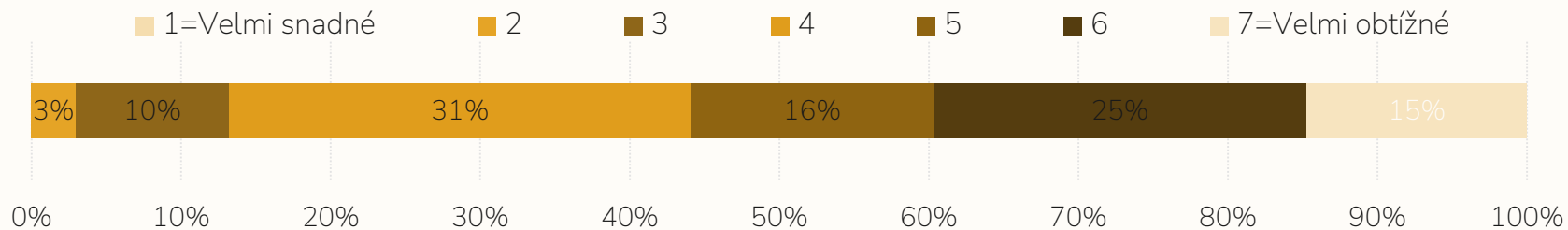
Rodinná a mateřská centra

Rodinná a mateřská centra 2023

- Spolupráce s obcí/městskou částí

- Finanční zajištění provozu center

- Nejistota dlouhodobého financování
- Udržení stabilního a kvalitního personálu
- Dotační titul Rodina (MPSV)
- Administrativa
- Podpora ze strany obce, městské části, kraje, státu
- Podpora ze strany sponzorů, dárců

Posilování hodnoty rodiny a podpora jejích funkcí - doporučení

- Posilovat celospolečenské prorodinné klima (např. podporovat intenzivní kampaně o funkcích rodiny a nenahraditelné roli mužů a otců v rodině, ale i jejích různorodých formách).
- Podporovat profesionalitu a rozvoj organizací specializujících se na preventivní programy rodinné politiky.
- Zavést víceleté dotační tituly financující profesionální práci aktérů v oblasti primární prevence.
- Podporovat práci s rodinou v rámci veřejných politik a krajských koncepcí/strategií na podporu rodin a sdílení dobré praxe v oblasti podpory rodin a rodinné politiky. Navázat tak např. na výstupy projektu Ministerstva práce a sociálních věcí „*Krajská rodinná politika*“.
- Zajistit metodickou podporu institucionálního zabezpečení rodinné politiky a politiky stárnutí na úrovni obcí.
- Průběžně informovat širokou veřejnost i odborníky o aktualitách, aktivitách a opatřeních na podporu rodin.
- Zajistit dostatečnou nabídku služeb rodinných terapeutů a mediátorů, na které by se mohli partneři a rodiče obracet v případě výskytu problému (partnerského, s výchovou dětí apod.) a nemuseli čelit čekacím dobám.
- Podpořit aktivity vedoucí k síťování služeb na lokální úrovni

Děkuji za pozornost

jana.paloncyova@rilsa.cz

Zpráva o rodině

<https://www.rilsa.cz/projekty/zprava-o-rodine-2023/>

Další výstupy

https://www.rilsa.cz/publikace/?tag_publicace=83

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i.
Research Institute for Labour and Social Affairs
Dělnická 213/12, 170 00 Praha 7
rilsa@rilsa.cz, T: +420 211 152 711
www.rilsa.cz